

видається спеціалізована проводиться навчання і стажування фахівців всіх рівнів в рамках освіти по поновлюваній енергетиці. Залучення населення: ведеться пропаганда, направлена на суспільну підтримку ПДЕ, реалізація пілотних і демонстраційних проектів ПДЕ; здійснюється фінансування загальноосвітніх програм, програм повчального характеру на телебаченні, радіо, в спеціальних центрах.

Список літератури:

1. Васильев И. А. Зарубежный опыт стимулирования использования возобновляемых древесных источников энергии / И. А. Васильев, Т. С. Королева, Б. Д. Романюк, Ю. А. Корныльева // Труды Санкт-Петербургского научно-исследовательского института лесного хозяйства. 2013. – № 3. – С.7–21
2. Грозовский Г. И. Нормативно-техническое регулирование в области возобновляемых источников энергии / Г. И. Грозовский, В. А. Попов, Е. А. Полякова // Стандарты и качество. – 2010. – № 10. – С. 34–41.
3. Тарасов А. П. Стимулирование освоения нетрадиционных возобновляемых источников энергии: мировые тенденции и Россия / А. П. Тарасов // Экономика и управление. – 2009. – №5(59). – С. 176–178

Владислав КОВБАСА

ДВНЗ «Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана»

КЛЮЧОВІ ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ СТАБІЛІЗАЦІЇ ГРИВНІ

За умов глибокої політичної і економічної кризи, яку впродовж останнього року переживає Україна, критичної гостроти набула проблема стабілізації національної грошової одиниці – гривні. Серед причин, які викликають її стрімку девальвацію і поглиблюють загрозу її глибокого обвалу слід виокремити чинники як внутрішнього так і міжнародного характеру. Невідкладні заходи щодо призупинення падіння курсу гривні по відношенню до курсів провідних валют світу, таких як долар, євро тощо, з наступним зміцненням цього курсу, на наш погляд повинні включати:

Відновлення і нарощення експорту товарів і послуг. Допомогти у цьому питання можуть посилення орієнтації на азійський ринок, який продовжує достатньо стрімке економічне зростання особливо в порівнянні з Західною Європою, реформування законодавства стосовно обмежень з експорту озброєнь для підвищення самостійності оборонних підприємств, що повинно посприяти зростанню обсягів експорту озброєнь, а також популяризація виходу на європейські ринки середнього та малого бізнесу, який традиційно орієнтувався на внутрішні потреби країни.

Призупинення відтоку та залучення інвестицій. Цьому сприятимуть врегулювання ризиків у зв'язку з проведенням Антитерористичної операції, яка сьогодні зумовлює левову частку відтоку капіталу з країни, посилення співпраці з Міжнародною фінансовою корпорацією, яка і спеціалізується інвестиційній діяльності та гарантуванні інвестицій у економіки, що розвиваються, полегшення ведення бізнесу та зосередження уваги на місце України в провідних економічних індексах.

Ефективне використання залучених у міжнародних фінансових органів та інших кредиторів коштів. Цьому повинні сприяти залучення провідних світових аудиторських компаній для контролю та консультування стосовно використання таких кредитних коштів, а також реформування економіки з метою послаблення корупційних ризиків.

Обмеження нераціональних імпорتنих і припинення спекулятивних валютних операцій. Цьому може посприяти введення тимчасової практики з перевірки контрактів, що передбачають конвертацію гривень в іноземну валюту задля обмеження відтоку валютних ресурсів.

Додатковим заходом довгострокового характеру може також виступити такий достатньо радикальний крок як коригування режиму валютного курсу через прив'язку гривні до євро. Цей крок також і сприятиме покращенню торгових та інвестиційних відносин з Європейським Союзом, що як наслідок сприятиме прискоренню інтеграційних процесів.

Практика прив'язки валютного курсу може бути корисною для України, звісно ж, при цьому втрачається можливість проводити незалежну монетарну політику, однак в

довгостроковому періоді це може бути виправдано: країна матиме такий же рівень інфляції та відсоткову ставку, як і країни зони євро, що призведе до стабілізації цін та значного полегшення доступу до капіталу, що посприє інтенсифікації інвестиційних процесів.

Хорошим прикладом може слугувати Канада. У своїх наукових дебатах з Мілтоном Фрідманом Роберт Мандел зазначив, що Канада мала невдалий досвід з плаваючим курсом в 1950-их роках і знову – у 1962 році дії уряду Канади зумовили нову валютну кризу, протидіючи якій Канада прив'язала свою валюту до долара США на рівні \$0,925. У 1970, однак, Канада повернулася до плаваючого курсу і в 1970-их їх долар вже коштував більше \$1,07, але наприкінці 1970-х років темпи інфляції зросли, що привело у 1980-х взагалі до дефляції, а кінцевим результатом стало те, що канадський долар тепер коштує близько \$0,80 [1, с.14]. Можна зробити висновок, що в даному прикладі в довгостроковій перспективі монетарна політика Сполучених Штатів була стабільнішою, а відтак економічно вигідною.

Прихильники даного режиму валютного курсу вважають, що рівновага при прив'язці валютного курсу вилитиметься в тому, що в країні грошова пропозиція визначатиметься платіжним балансом. При позитивному сальдо платіжного балансу грошова маса зростає, що підвищує видатки на товари та цінні папери, що й коригують цей профіцит. Коли платіжний баланс зводиться з дефіцитом, пропозиція грошей падає, що зменшує видатки на товари, що й коригує цей дефіцит. При цьому інфляція в країні дорівнює інфляції тієї валютної зони, до якої вона приєднується. Саме так діє механізм ЕРМ II та зона євро.

Сьогодні, коли Національний Банк України відпустив гривню у «вільне плавання» на перше місце виходить необхідність підтримки національної валюти відмінними від інтервенцій засобами. Такими й повинні виступити перераховані вище заходи. Додатковою опцією може також виступити прив'язка гривні до євро, що посприяло б стабілізації української валютної системи та подальшому розвитку економіки.

Список літератури:

1. Mundell-Friedman: the Nobel Money Duel, Robert Mundell and Milton Friedman debate the virtues or not of fixed exchange rates, gold, and a world currency. Published in Options Politiques, May 2001, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://robertmundell.net/ebooks/free-downloads/#65>

Наталія КОЗАК

Тернопільський національний економічний університет

ЛІДЕРСТВО У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Питання студентського лідерства доволі актуальне, оскільки більшість студентів, попри наявність в них якості, не вміє ефективно їх використовувати або вектор їхньої спрямованості не збігається із загальним напрямком навчального чи наукового процесу – здобуття необхідної кваліфікації, що є найголовнішим на етапі остаточного формування дорослої особистості [1, с. 44–49].

Беручи до уваги особливості юнацького віку і результати досліджень особистісних рис лідера, доцільно виокремити такі компоненти лідерських якостей із визначенням у них ознак, які, на нашу думку, забезпечують ефективне лідерство у групі. Їх умовно можна розподілити на такі підгрупи: соціально-психологічні компетенції, особистісні компетенції, комунікативні компетенції, когнітивні компетенції.

На думку О. Дяків і С. Прохоровської, «...на сьогодні особистісні компетенції лідера посідають провідне місце у практичній діяльності організацій, оскільки важливо не те, ким є лідер як особистість, а те, що він робить і як себе поводить у колективі» [2 с. 2].

З метою вивчення проблеми лідерства у кожній студентській групі проведено соціологічне дослідження, яке здійснювалось шляхом анкетного опитування.

В опитуванні взяли участь: студенти другого і четвертого курсів Тернопільського національного економічного університету, які навчаються за спеціальністю «Управління персоналом та економіка праці»; студенти третього курсу Тернопільського національного